

Наступ Републике Србије на 19. Бијеналу архитектуре у Венецији 2025

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ ЖИРИЈА И ИЗАБРАНОГ РАДА, уз пратећи Извештај о раду Комисије-Стручног Савета

за избор концепта изложбе, односно пројекта изложбе којом ће бити представљена Република Србија на 19. Међународној изложби архитектуре у Венецији која ће се одржати у периоду од 10. маја до 23. новембра 2025. године, у павиљону Републике Србије у Венецији.

У име Министарства културе Републике Србије (Министарство), Музеј примењене уметности - МПУ (Расписивач и установа-реализатор), у сарадњи са Удружењем архитеката Србије – УАС, репрезентативним удружењем у култури (Спроводиолац / ко-реализатор), објављен је јавни отворени позив за учешће на Конкурсу за избор идејног решења пројекта, који ће представљати Републику Србију на 19. Међународној изложби архитектуре Бијенала у Венецији 2025, која ће бити одржана у периоду од 10. маја до 23. новембра 2025. године, у павиљону Републике Србије у Венецији.

У складу са Одлуком и Решењем министра културе Републике Србије г. Николе Селаковића да организацију наступа Републике Србије на Венецијанског Бијенала 2025. повери Музеју примењене уметности у Београду, и именовањем Комисије - СТРУЧНОГ САВЕТА, као и именовањем Комесара наступа Републике Србије на 19. Бијеналу архитектуре у Венецији 2025. Биљане Јотић, МА историчара уметности и кустоса, директорке Музеја примењене уметности у Београду, Конкурс су у име Министарства културе Републике Србије, расписали Музеј примењене уметности у сарадњи са Удружењем архитеката Србије репрезентативним удружењем у култури, дана 15.10.2024. године.

Циљ конкурса је био избор идејног решења аутора/ауторског тима односно националног представника Републике Србије на 19. Бијеналу архитектуре.

Уметнички директор - кустос предстојећег Бијенала архитектуре у Венецији, Карло Рати (Carlo Ratti), архитекта и инжењер, поставио је тему Бијенала:

Интелигенција. Природна. Вештачка. Колективна **Intelligens. Natural. Artificial. Collective.**

„У циљу поновног увођења степена координације и кохерентности са темом главне међународне изложбе међу националним павиљонима, кустос подстиче земље учеснице да се позабаве заједничким захтевом *Једно место, једно решење*, показујући како локална генијалност – каже Рати – може да одговори на егзистенцијални изазов нашег времена који се може решити само на кооперативан начин, одражавајући мноштво приступа. Ако свака земља донесе по један успех, заједно можемо да саставимо глобални алат за прилагођавање будућности“.

Конкурс је по врсти био: **отворен**; према задатку: **идејни**; по облику: **једноступени** и према начину предаје: **неанониман**.

Конкурсни рокови су били :

15. октобар 2024. – Јавни позив за учешће на Конкурсу.

30. октобар 2024. - Рок за постављање питања учесника

15. новембар 2024. до 15 часова - Рок за предају предлога у првом степену конкурса

18-22. новембар 2024. - рад Жирија и одабир 5 аутора/ауторских тимова биће позвани да презентују свој пројекат пред Жиријем.

28. новембар 2024. - Рок за одлуку Жирија.

Од учесника конкурса, очекује се концепт поставке и садржај изложбе - идејно решење предочено у краткој наративној и илустрованој форми. Након прегледа свих пристиглих радова на конкурс, Жири (Стручни савет и Комесар) ће издвојити ужи избор који чини до пет (5) радова, које ће аутори уживо представити. Из овог ужег избора, Жири ће донети коначну одлуку о пројекту који ће представљати Републику Србију на 19. Бијеналу архитектуре.

До датума предвиђеног роком из расписа, у Удружењу архитеката Србије где су се и предавали радови и касније разматрали, примљено је укупно двадесет девет радова (29). Сви радови су распаковани и шифрирани радним шифрама од 01-29, према следећем:

Радна шифра	Представник ауторског тима и назив идејног пројекта, на тему <i>Интелигенција. Природна. Вештачка. Колективна. (Intelligens. Natural. Artificial. Collective.)</i> , 19. Бијенала архитектуре у Венецији 2025. године
1	СЛОБОДАН МАЛДИНИ „Интелигенција: Природна + Вештачка = Колективна/ Једно место + хиљаду и једно решење = Идејно решење Меморијалног комплекса у Доњој Градини“
2	ДРАГАНА ВАСИЉЕВИЋ „Rumor machine extraordinary experimental laboratory (EEL) - free school of architecture“
3	ОЛГА СРЕЈИЋ „NESPUTANA INTELIGENCIJA Igralište Budućnosti UNINHIBITED INTELLIGENCE Playground of the Future“
4	КОСТА СТОЈАНОВИЋ „Простори прошлости: реимагинација индустријског наслеђа Београда Постиндустријско наслеђе као оквир за нове облике колективне интелигенције“
5	ЈЕЛЕНА КОРОЛИЈА „A dream Within a Dream“
6	СТАНИСЛАВА ПРЕДОЈЕВИЋ „Гонк- Праг у простору, времену и култури“

7	ДРАГАНА КОЈИЧИЋ „ДУХ ЗЕМЉЕ – партиципативна лабораторија PLAY CLAY“
8	ЈЕЛЕНА ЈАНКОВИЋ „RE.USE.LESS.ARCHITECT.URE“
9	МИЛА МОЈСИЛОВИЋ „WASH AWAY о нестајању“
10	ТИЈАНА ЖИШИЋ „InhOle the Outside“
11	АНДРЕЈ ЈОСИФОВСКИ „Layers of Memory Architectural Algorithm“
12	АЛЕКСА БОЛПАЧИЋ „ENKOR“
13	ЈУЛИЈА ЦОГАЗ „Еластични хоризонти – ми, заједно, intelligens Elastic Horizons – us, together, intelligens“
14	НАТАША БАЈЦ „Улица, позорница света“
15	МИРЈАНА ЈОВИЋ „Čardak Reimagined: Roots and Algorithms“
16	ЈЕЛЕНА РАЈОВИЋ “FAST FORWARD I did not need to invent tales about my past УБРЗАЊЕ Нисам морао да измишљам приче о својој прошлости”
17	ВЛАДИМИР ЈОВАНОВИЋ “Outside”
18	МАРИНА УРОШЕВИЋ “Одучавање структура: Кибернетичка шупа Unlearning Structures: The Cybernetic Shed”
19	ЂОРЂЕ БУЛАЈИЋ “IN SITU: Unearthing the Vinča Culture Otkrivanje Vinčanske culture”
20	АЛЕКСАНДАР ПАВЛОВИЋ “Oculus Volans”
21	АНДРИЈА ДИНУЛОВИЋ „Izvođenje Paviljona: kolektivna (de)konstrukcija The Pavilion Performed: collective (de)construction“

22	МАША ЖЕГАРАЦ „Пун круг / Full circle / Cerchio completo“
23	МИЛИЦА БОЖИЋ „Diagramming Generalštab: exercise in experimental preservation“
24	МИОНА БРАДИЋ “МОЖДА ЋЕМО ЈЕДНОМ МОЋИ ДА ТО О ЧЕМУ ГОВОРИМО ДОДИРНЕМО РУКАМА”
25	МАРКО БЕРКЕШ „E{k}ho - Žrtvovane zone eng: E{c}ho - Sacrificed zones“
26	МАРКО КОРОШЕЦ „Хомо хабитат“
27	КАТАРИНА КЕТИ ЗАХАРИЈЕВ „THE LAST...IN THE WORLD. FRAGILE. HANDLE WITH CARE.“
28	НАДА ЈЕЛИЋ „Игралиште_PLAYgroundness-groundlessPLAY“
29	ДАВОР ЕРЕШ „Расплитање - нови простори Underveling - New spaces“

Истог дана када су предати радови електронска верзије свих радова је послата члановима Савета/Жирија.

Жири конкурса су чинили чланови СТРУЧНОГ САВЕТА за припрему наступа Републике Србије на 19. Бијеналу архитектуре у Венецији 2025. године (именовани Одлуком и Решењем Министарства културе) и Комесар наступа Републике Србије на 19. Бијеналу архитектуре у Венецији 2025. године (именован Одлуком Министарства културе):

Комесар:

- Биљана Јотић, МА историчар уметности и кустос, директорка Музеја примењене уметности у Београду

Председник Стручног савета:

- др Слободан Јовић, архитекта, асистент са докторатом Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду и кустос Музеја примењене уметности

Чланови Стручног савета:

- др Милена Кордић, архитекта, ванредна професорка Универзитета у Београду – Архитектонског факултета;
- Милка Ђњато, архитекта, ко-оснивач и креативна директорка студија „Zabriskie“ из Београда;
- др Драгана Константиновић, архитекта, редовна професорка Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду;

- др Павле Стаменовић, архитекта, доцент Универзитета у Београду – Архитектонског факултета;
- Данило Дангубић, архитекта, оснивач и директор студија "Danilo Dangubic Architects" из Београда

На првом састанку жирија 18.11.2024. године, секретаријат конкурса Удружење архитеката Србије је обавестило чланове Жирија и Комесара да су предати радови отпаковани и записнички констатовани радним шифрама од 01 до 29, затим је Жири наставио да прегледа детаљно радове, у присуству представника Министарства културе РС, гђе Јагоде Стаменковић, начелнице сектора за међународне односе и европске интеграције.

Закључено је да су сви радови формално задовољили услове из Расписа конкурса (предати у року, имају тражене прилоге: цртежи, цд/усб, формуларе, електронска форма рада и др).

Приликом избора предлога концепта поставке и садржаја изложбе конкурса, жири је извршио оцену пристиглих предлога на основу следећих критеријума:

- релевантност и прилагођеност пројекта задатој теми;
- оригиналност и оправданост циља пројекта у проблематизацији задате теме;
- иновативност предлога у односу на актуелни архитектонски дискурс;
- однос предлога са контекстом актуелних локалних друштвених околности;
- квалитет репрезентације, визуелни и комуникацијски потенцијал;
- квалификације тима и квалитет предлога везаних за реализацију изложбе у складу са временским роковима и буџетом;
- економичност и рационалност предложеног пројекта;
- јасноћа, прецизност и квалитет предложеног решења.

Након детаљне анализе/образложења радова и дискусије о сваком раду понаособ жири је одлучио у првој прелиминарној елиминацији да радови са радним шифрама : 02, 07, 08, 09, 15, 16, 17, 21, 23, 25, и 29 остану за даље разматрање – укупно једанаест (11) радова, с тим што се сваки рад који није изабран касније у току разматрања може поново вратити за поновно разматрање.

Други састанак жирија одржан је 20.11.2024. године.

Након дискусије у договорено је да следећи радови са радним шифрама остану за даље разматрање: 09, 15, 16, 17, 21, 23 и 29 – укупно седам (7) радова.

У следећем вредновању радова – за избор за разговор са члановима стручног Савета/Жирија остали су радови са радним шифрама: 15, 16, 17, 21 и 29 – укупно пет (5) радова.

Гласањем за радове уз образложење сваког од присутних чланова жирија/Савета Бијенала одлучено је да свих пет (5) радова буде позвано на разговор.

Сходно томе дана 21.11.2024. године, канцеларија УАС-а послала је обавештење позваним изабраним учесницима на разговор са члановима Стручног Савета/Жирија како следи.

Ауторски тимови који су позвани на разговор (редоследом по радним шифрама) :

- Радна шифра 15 – одговорни представник тима Мирјана Јовић
- Радна шифра 16 – одговорни представник тима Јелена Рајовић
- Радна шифра 17 – одговорни представник тима Владимир Јовановић
- Радна шифра 21 – одговорни представник тима Андрија Динуловић
- Радна шифра 29 – одговорни представник тима Давор Ереш

Трећи састанак жирија одржан је 25.11.2024. године са почетком у 10,00 часова, где су чланови жирија/Савета за наступ на 19. Бијеналу архитектуре обавили разговор са позваним учесницима/ауторским тимовима у просторијама Удружења архитеката Србије.

Извештај о раду Жирија/Савета након обављених разговара

Трећи састанак жирија одржан је 25.11.2024. године, са почетком у 09,30 часова, где су се чланови Жирија/Савета Бијенала договорили о даљим смерницама за позване ауторске тимове за припрему разговора, који је најављен за исти дан у 10,00 часова, у сали поред просторија Удружења архитеката Србије по следећем распореду:

- Радна шифра 15 од 10,00
- Радна шифра 16 од 10,40
- Радна шифра 17 од 11,20
- Радна шифра 21 од 12,00
- Радна шифра 29 од 12,40

Сваком тиму, од укупно пет позваних, је предвиђено време **од 30 минута** за презентацију и разговор са члановима Стручног савета/Жирија. Такође су сви учесници замољени да се припреме за разговор по наведеним темама у вези својих радова у складу са критеријумима дефинисаним у Распису конкурса:

- релевантност и прилагођеност пројекта задатој теми;
- оригиналност и оправданост циља пројекта у проблематизацији задате теме;
- иновативност предлога у односу на актуелни архитектонски дискурс;
- однос предлога са контекстом актуелних локалних друштвених околности;
- квалитет репрезентације, визуелни и комуникацијски потенцијал;
- квалификације тима и квалитет предлога везаних за реализацију изложбе у складу са временским роковима и буџетом;
- економичност и рационалност предложеног пројекта;
- јасноћа, прецизност и квалитет предложеног решења.

Такође Жири препоручује да наведене критеријуме аутори у својим радовима примењују кроз следећа три нивоа пројекта:

- читљивост основне поруке садржаја изложбе,
- појавност поставке,
- дубину тематизације изложбе у целини.

.....

Сваки позвани ауторски тим је припремио кратку усмену презентацију/образложење, о свом раду, након чега су уследила усмена питања и коментари Жирија/Савета Бијенала и Комесара.

Након састанка са позваним учесницима, Жири је остао да даље разматра и образлаже своје утиске, о одржаним разговорима о сваком раду понаособ и својим образложењима а на задату тему предстојећег 19. Бијенала архитектуре у Венецији 2025.године.

ОДЛУКА ЖИРИЈА И ПРЕДЛОГ ИЗАБРАНОГ РАДА МИНИСТАРСТВУ

На основу свега претходно изнетог, Комисија је донела закључак и **Одлуку** да рад под радном шифром 29

„Расплитање - нови простори Underveling- New spaces“

- Ауторског тима: **Давор Ереш, архитекта, представник ауторског тима**

Др Јелена Митровић, архитекта и Игор Пантић, архитекта

Дизајнерке текстилне структуре: Соња Крстић и Ивана Најдановић

Инжењер кинетике и енергије напајања - Петар Лаушевић

буде изабран од стране Жирија и предложен Министарству културе за представљање Републике Србије на 19. Међународној изложби архитектуре у Венецији - Бијенала архитектуре 2025. године.

Образложење Комисије-Стручног савета за наступ Републике Србије на 19. Међународној изложби архитектуре Бијенала у Венецији 2025. године:

Изабрани рад под насловом "Расплитање" представља интердисциплинарну сарадњу архитеката, плетилца, дизајнера, програмера и инжењера, и намерава да "колективно изгради и разгради просторну структуру" која би отворила питања материјалности и рукотворног делања, узајамности и кооперације вештачког и колективног креативног, цикличности и циркуларности, али и променљивости архитектуре у актуелном тренутку постављајући питање спремности да "разградњом стварамо хоризонте новог".

Предложени пројекат, уз примену традиционалних аутохтоних вештина плетења, нуди "оптимистични модел интеракције и премрежавања у којем се две интелигенције надопуњују, стално задржавајући видљивим границе својих изворишних домена." У оквиру овако постављених намера архитектура делује као "транзициони посредник између индивидуалних и колективних искустава, жеља напора и снова, рефлектујући их на сет могућности које реконфигурише артефицијална интелигенција посредством архитектонске пројекције".

Овај рад нас на поетичан и слојевит начин упућује на разумевање наша "два наслеђа". Једно која се односи на традицију плетења, ткања и веза у Србији, али и друго које се осликава у традицији "експеримената базираној на рачунарској пропозицији адаптивности и артифицијалног", симболички представљеној у "београдској шаци", првој бионичкој шаци на свету направљеном 1963. године на институту "Михајло Пупин". У овој неочекиваној синтези, за ауторе "обе традиције имају истовременост полазишта" дочаравајући тако "синхроност мисаоног, креативног и рукотворног". Овако постављена тема на један интелигентан и занимљив начин одговара на тему 19. Бијенала архитектуре у Венецији "Интелигенција. Природна. Вештачка. Колективна."

Након завршеног жирирања и доношења Одлуке жирија, Комисија-Стручни савет упућује Министарству културе Републике Србије своју Одлуку односно Предлог изабраног рада за представљање Републике Србије на 19. Бијеналу архитектуре у Венецији 2025, уз извештај о обављеном жирирању, и препоруке Савета Бијенала за даљу разраду и сугестије ауторима.

У Београду, 25.11.2024.

Жири конкурса/ Стручни савет:

Председник Стручног савета:
др Слободан Јовић, архитекта

Чланови Стручног савета:

ванр.проф.др Милена Кордић, архитекта

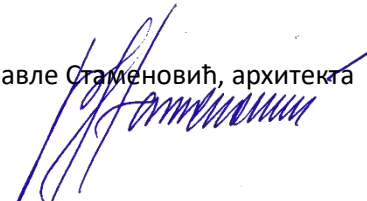
Милка Ђњато, архитекта

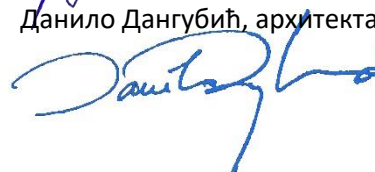
проф. др Драгана Константиновић, архитекта,

др Павле Стаменовић, архитекта

Данило Дангубић, архитекта

сагласан Комесар

Биљана Јотић, МА историчар уметности и кустос,
директорка Музеја примењене уметности у Београду

